

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Nestkastverslag 2001

GOOISE NESTKASTBEWONERS IN 2001

SUBGROEP NESTKASTEN

A.C. Driessen

Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken

Hilversum, 2002 Uitgave 132.

©Copyright 2002. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken Hilversum.

Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken.

Inhoudsopgave.

1.	samenvatting	
2	brief Goois Natuurreservaat	
3	het weer	
4	gecontroleerde terreinen	(tabel 1)
5	nestkasttypen per gebied	(tabel 2)
6 - 9	broedgegevens per soort	(tabel 3 t/m 12)
10	broedresultaten per soort	(tabel 13)
11	uitgevlogen jongen van het eerste broedsel	(tabel 14)
12 - 13	bijzonderheden	
14	“vreemde”nestkastbewoners	
15	dankwoord	

Samenvatting.

Als gevolg van de uitbraak van Mond- en Klauwzeer konden niet alle nestkasten worden gecontroleerd. De natuurgebieden in beheer bij het Goois Natuurreservaat (GNR) en met name daar waar begrazing plaatsvond, werden gesloten voor het publiek. Eerst begin juni 2001 werden de gebieden door het GNR weer opengesteld. De broedgegevens geven derhalve geen betrouwbaar beeld.

Enkele gebieden die al lange(re) tijd niet meer gecontroleerd werden konden dankzij de aanmelding van een nieuwe controleur (Ronald Beskers) weer rekenen op aandacht. Zoals uit het verslag blijkt heeft hij ook enkele nieuwe nestkastgebieden geëxploreerd. Dit betreffen hoofdzakelijk landgoederen.

GOOIS NATUURRESERVAAT

HILVERSUM NIEUWE MEENTWEG 2
POSTBUS 1001 1200 BA
TELEFOON (035) 621 45 98
FAX (035) 623 73 74
E-MAIL GOOISNATUURRESERVAAT@GNR.NL

DATUM 07 juni 2001
ONS KENMERK 29820308.491
uw KENMERK

BETREFT einde maatregelen Mond- en
Klauwzeer

Onlangs heeft u van het Goois Natuurreservaat een brief ontvangen waarin wij u gemeld hebben dat in verband met de Mond- en Klauwzeer crisis een aantal gebieden van het Goois Natuurreservaat voor onbepaalde tijd waren afgesloten en dat er voor de niet afgesloten gebieden een aantal voorzorgsmaatregelen van kracht waren om het contact tussen mens en dier te minimaliseren. Dit hield in dat de door ons verstrekte vergunning voor het doen van onderzoek dan wel het houden van excursies niet van kracht was.

Aangezien het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij de maatregelen tegen Mond- en Klauwzeer versoepelt heeft kunnen de terreinen van het Goois Natuurreservaat weer worden opengesteld voor publiek en vervallen de door ons gestelde voorzorgsmaatregelen. Het is hierdoor ook weer mogelijk om activiteiten te laten plaatsvinden in de terreinen van het Goois Natuurreservaat. De door ons aan u verstrekte vergunning is daarom dan ook met directe ingang weer van kracht.

Ik hoop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd en wens u veel succes met uw onderzoek en/of excursies.

Met vriendelijke groet,

ing. H. Korten
rentmeester

Februari 2001: zacht , zonnig en zeer nat

Ondanks het grillige beeld met afwisselend winters- en voorjaarsachtig weer was februari opnieuw een zachte maand. De Bilt berekende 4,5 graden en dat is 2,0 boven het langjarig gemiddelde. Omdat ook december en januari zacht waren is de meteorologische winter met 4,1 graden tegen 2,6 normaal zacht uitgevallen. Februari bood soms onvervalst winterweer met langdurig sneeuw.

Maart een van de somberste in honderd jaar

De maand maart was zeer somber. Het KNMI berekende gemiddeld over het land 76 uur zon tegen 107 normaal (1961-1990). In De Bilt scheen de zon 63 uur en daarmee hoort deze maart tot de vier somberste in de afgelopen honderd jaar. Zowel in de eerste vijf dagen als in het tijdvak 15 -27 maart lag Nederland in een overgangsgebied tussen lente en winter. De overgang van winter naar lente leidde ook tot veel neerslag, soms in de vorm van sneeuw. Landelijk viel 70 mm tegen 64 normaal.

April 2001 nat en iets te somber

April heeft geen beste indruk achtergelaten: de maand was nat, iets te somber en halverwege was het koud. Door het natte en sombere weer liep het groeiseizoen in de natuur iets achter ten opzichte van vorige jaren, maar door de afwisseling tussen warme en koude dagen waren de verschillen niet groot. Paaszaterdag 14 april begon met lichte tot matige vorst. Rond zonsondergang sneeuwde het langdurig, waardoor lokaal 1 tot 3 cm sneeuw kwam te liggen. De Paasdagen waren met 8 tot 10 graden guur.

Mei 2001: zeer warm, zeer zonnig en droog

Ook dit jaar hadden we een prachtige meimaand met warm droog en vooral zonnig weer. Dagen achtereen was de hemel in het hele land diepblauw en ook gemiddeld over het land werd zo'n 270 uur zon geregistreerd. Mei was echter niet alleen zeer zonnig maar ook zeer warm. In De Bilt bedroeg de gemiddelde temperatuur 14,1 graden tegen 12,3 normaal (gemiddeld over 1961-1990). Op veertien dagen werd het warmer dan 20 graden en de 10e mei was voor het KNMI de eerste zomerse dag met meer dan 25 graden. In totaal telde de maand drie zomerse dagen tegen 2 normaal.

Juni 2000: warm, droog en zonnig

De eerste zomermaand van 2000 was met 16,0 graden warmer dan het normale gemiddelde van 15,2 graden. De tegenstellingen waren groot: koele periodes werden afgewisseld door hete dagen. Wellicht zijn de grote temperatuurtegenstellingen een stimulans geweest voor het ontstaan van de zware buien, die plaatselijk zijn gevallen. Gemiddeld over het land was juni droog: er viel 45 mm tegen 67 normaal. Vooral de kuststrook was droog. Verschillende dagen waren zeer zonnig: op 8 en 17 juni scheen de zon zelfs meer dan 15 uur! De zonkracht (sterkte van het UV- zonlicht) was toen sterk.

Tabel 1.

Gecontroleerde terreinen in 2001

Naam gebied	aantal kasten	controleur
Beek de	33	E. Schüssler (geen gegevens)
Bikbergen I	35	M. Doornveld
Bikbergen II	47	R.E. Beskers
Boekesteijn	60	L. en J. Hartog
Cruisbergen de	25	S. Ketelaar
Dassenbos A27	25	J. Terlouw
Fleorama	56	R.E. Beskers
Fransche Kamp de	43	F. Beffers
Hilversums wasmeer	19	J. Terlouw
Heidebloem	28	A.C. Driessen
Julianoord	24	E. Slabbekoorn
Lieberg de	13	A.C. Driessen
Nieuwenoord		R. Kole (geen gegevens)
St. Michael	47	R.E. Beskers
Oud Bussem	65	R.E. Beskers
PWN Bussum	31	V. van den Brink
PWN Laren	53	D.A. Jonkers (geen gegevens)
Smithuijserbos N	31	J. Terlouw
Spanderswoud	22	A. van Uchelen/ H. Sterk (geen gegevens)
Zuiderhof de	33	R.E. Beskers
Totaal	690	

Tabel 2

Nestkasttypen per gebied 2001

	totaal	Witte Kwikstaart	Roodborst	Koolmees	Pimpelmees	Zwarte mees	Roodstaart	Vliegenvanger	Boomkruiper	Boomkiever	Ringmus	Spreeuw	Specht	Bosuil	Holenduif	Torenvalk	Driehoekkast	Vleermuis
Beek de	33			28				2	1					2				
Bikbergen I	35			34					1									
Bikbergen II	47				21	6	2	2	10	4		1						
Boekesleyn	60			23	13	3	3	1	4			7			3		3	
Cruisbergen de	25			24														
Dassenbos A27	25			25										1				
Flevoorama	56	1	2	14	14	4	6	4	5	4		1	1					
Fransche Kamp de	43			43					2									
Hilversums wasmeer	19			16			1		2									
Heidebloem	29			26	1			1	1									
Jullanaoord	24			18	4				1					1				
Lieberg de	12			10					1									1
St. Michael	47			34	2			2	5	6					3			
Oud Bussem	65			19	13	5	7	3	5	3	3	5	1		1			
PWN Bussum	31			29										1		1		
PWN Laren	53			49					1					2	1			
Smithuiserbos N	31			22			2		2					1	1			1
Spanderswoud	22			14		5		1							1			
Zuiderhof de	33			6	7	2	4	4	3	3	1	1		1				
Totaal	690	1	2	434	75	25	25	20	37	20	4	15	4	10	11	1	3	2

Tabel 3

Totalen van de broedgegevens *per soort* per controlegebied

Koolmees	2001		totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Bikbergen I	19	1	20	12-apr	112	87	85	14	6	6
Bikbergen II	4		4	14-apr	32	29	29			
Boekesteyn	23	1	24	8-apr	165	118	110	5	5	5
Cruysbergen de	9	1	10	19-apr	62	50	39	4	4	0
Dassenbos A27	12		12							
Fleorama	8	1	13	12-apr	68	61	55	7	5	5
Fransche Kamp de	32	2	34	27-apr	237	226	216	11	9	9
Julianaoord	8		8	18-apr	45	42	42			
St. Michael	15	3	18	12-apr	111	86	86	22	19	16
Oud Bussem	18	4	22	9-apr	139	124	114	21	16	14
PWN Bussum	13	2	15	7-apr	110	78	69	14	9	9
Smithuizerbos	16		16	10-apr	94	64	49			
Zuiderhof de	8	1	9	10-apr	69	60	49	4	0	0
Totaal	185	16	205	7-apr	1244	1025	943	102	73	64

Tabel 4

Totalen van de broedgegevens *per soort* per controlegebied

Zwarte Mees	2001		totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Bikbergen I	2	1	3	10-apr	12	9	9	6	5	5
Bikbergen II	4	2	6	9-apr	29	25	25	14	12	11
PWN Bussum	1		1	7-apr	8	7	7			
Smithuizerbos	1	1	2		7	7	7	7	0	0
Totaal	8	4	12	7-apr	56	48	48	27	17	16

Tabel 5

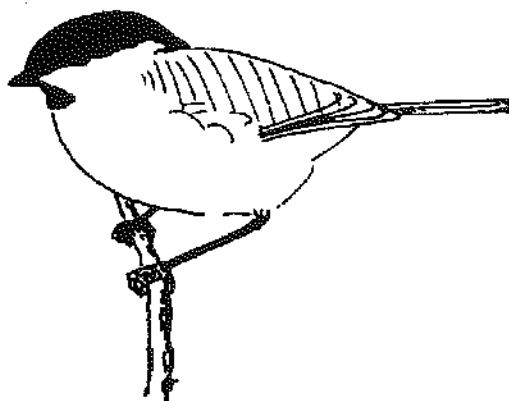
Totalen van de broedgegevens *per soort* per controlegebied

Pimpelmees	2001		totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Bikbergen I	6		6	18-apr	47	39	39			
Bikbergen II	12	1	13	14-apr	118	108	104	5	0	0
Boekesteyn	13		13	26-apr	97	92	90			
Cruysbergen de	3		3	12-apr	26	26	26			
Dassenbos A27	4		4							
Fleorama	19		19	12-apr	185	134	127			
Fransche Kamp de	8		8	27-apr	78	70	68			
Julianaord	6		6	14-apr	54	40	40			
St. Michael	8	1	9	12-apr	88	68	67	3	0	0
Oud Bussem	14	2	16	15-apr	137	104	99	13	6	6
PWN Bussum	5		5	16-apr	52	41	31			
Smithujserbos	7		7	12-apr	66	59	56			
Zuiderhof de	9	1	10	12-apr	86	45	42	9	0	0
Totaal	114	5	119	12-apr	1034	826	789	30	6	6

Tabel 6

Totalen van de broedgegevens *per soort* per controlegebied

Glanskopmees	2001		totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Bikbergen II	1		1	13-apr	7	7	7			
Fleorama	1		1	16-apr	8	5	5			
Oud Bussem	1		1	15-apr	7	7	7			
Totaal	3		3	13-apr	22	19	19			

Tabel 7

Totalen van de broedgegevens *per soort* per controlegebied

Boomklever	2001		totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Bikbergen	2		2	10-apr	13	5	5			
Cruisbergen de	1		1	6-apr	8	6	6			
Flevorama	2		2	11-apr	14	4	1			
Juilanaoord	1		1	8-apr	5	5	5			
St. Michael	9		9	5-apr	62	54	52			
Oud Bussum	4		4	5-apr	25	23	22			
Smithuizerbos-N	1		1	12-apr	4	4	4			
Zuiderhof de	1		1	12-apr	6	5	5			
Totaal	21		21	5-apr	137	106	100			

Tabel 8

Totalen van de broedgegevens *per soort* per controlegebied

Bonte Vliegenvanger	2001		totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Dassenbos A27	7		7							
Flevorama	1		1	10-mei	5	5	30			
Fransche Kamp de	1		1	1-mei	7	7	5			
Oud Bussem	1		1	23-mei	2	0	7			
Smithuizerbos N	2		2	8-mei	14	14	0			
							14			
Totaal	12		12	1-mei	28	26	56			

Tabel 9

Totalen van de broedgegevens *per soort* per controlegebied

Bosuil	2001		totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Bikbergen II	1		1	15-apr	2	0	0			
Totaal	1		1	15-apr	2	0	0			

Tabel 10

Totalen van de broedgegevens per soort per controlegebied

Holenduif	9		totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Bikbergen II	1		1	28-feb	2	2	2			
Boekesteyn	1	1	1	8-apr	3	2	2	2	2	2
St. Michael	2	1	3	20-apr	4	2	2	2	2	2
Totaal	4	2	6	28-apr	9	6	6	4	4	4

Tabel 11

Totalen van de broedgegevens per soort per controlegebied

Roodborst			totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Boekesteyn	1		1	1-jun	5	4	4			
Flevorama	2		2	20-apr	11	11	11			
Totaal	3		3	20-apr	16	15	15			

Tabel 12

Totalen van de broedgegevens per soort per controlegebied

Grauwe Vliegenvanger			totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
	1e broedsel	2e broedsel			ei	juv	uit	ei	juv	uit
Zuiderhof de	2		2	19-mei	9	5	5			
Totaal	2		2	19-mei	9	5	5			

Vogelsoort	1e broedsel	2e broedsel	totaal	datum 1e ei	1e broedsel			2e broedsel		
					ei	juv	uil	ei	juv	uil
Koolmees	195	16	211	7-apr	1244	1025	943	102	73	64
Pimpelmees	114	5	119	12-apr	1024	826	789	30	6	6
Zwarte Mees	8	4	12	7-apr	56	48	48	27	17	16
Glanskopmees	3		3	13-apr	22	19	19			
Boomklever	21		21	5-apr	137	106	100			
Bonte Vliegenvanger	12		12	1-mei	28	26	26			
Grauwe Vliegenvanger	2		2	19-mei	9	5	5			
Bosuil	1		1	15-apr	2	0	0			
Holenduif	4	2	6	28-feb	9	6	6	4	4	4
Roodborst	3		3	20-apr	16	15	15			

Tabel 14

Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per soort van het eerste broedsel

Koolmees	195	4.84
Pimpelmees	114	6.92
Zwarte Mees	8	6.00
Glanskopmees	3	6.33
Boomklever	21	4.76
Bonte Vliegenvanger	12	4.66
Grauwe Vliegenvanger	2	2.50
Bosuil	1	0
Holenduif	4	1.50
Roodborst	3	5.00

Ringgegevens

Dassenbos	30 x juv. Bonte Vliegenvanger
PWN Bussum	7 x juv. Zwarte Mees en 1 x adulte Zwarte Mees
Smithuijsbos N	14 x juv. Bonte Vliegenvanger

Dode adulte vogels in nestkasten

Bikbergen I	7-apr	1x Koolmees en 1 x Pimpelmees
Boekesteijn	7-mei	1 x Grote Bonte Specht ♀
De Fransche Kamp		1 x Koolmees op eieren
Julianaord		1 x Boomklever op beginnend nest
Oud Bussem	2-apr	1 x Boomklever op beginnend nest
Zuiderhof	24-apr	1 x Roodborst op koolmeesnest met 7 eieren Koolmees hierdoor verstoord

Op het nestkastformulier is ruimte beschikbaar voor het vermelden van bijzondere of leuke waarnemingen tijdens de bezoeken aan het terrein. Elk jaar maakt een aantal controleurs van deze ruimte gebruik.

Bijzonderheden.

Bikbergen II.

Op 10 april verstoort een Koolmees het nest van een Boomklever. De Koolmees maakt het nest verder af.

Op 19 april kreeg de controleur te maken met kou (plm 5°) hagel, zon en een harde wind.

Dassenbos A27.

Een nest van een Koolmees wordt overgenomen door een Bonte Vliegenvanger

Flevorama.

In een kast met 5 juveniele glanskoppen bleken er later 2 van een andere soort te zijn, nl. pimpelmezen !

De Fransche Kamp

Een Bonte Vliegenvanger ziet in een onbewaakt ogenblik kans een eitje te leggen in een kast met een koolmeeslegsel met 10 eieren. Alle jongen vliegen uit.

St. Michael.

Een Koolmees ♀ heeft van 30 april t/m 30 mei zitten "broeden" op een nest zonder eieren !

Oud Bussem

Op 2 mei werd een "speelnest" van een Winterkoning aangetroffen in een vliegenvangerkast.

PWN Bussum

Een legsel van een Pimpelmees bevatte een volkomen wit eitje. Een Koolmees maakt op een nest met 8 dode jongen een nieuw nest. Van dit legsel met 8 eitjes vliegen later 5 jongen uit. In een pimpelmeesbroedsel worden 2 dennenappels aangetroffen. Het legsel wordt normaal uitgebroed.

Nog vermeldenswaard is het volgende verhaal van de controleur:

In een grove den waar een nestkast met een pimpelmeesbroedsel hing, is een Buizerd een nest gaan bouwen. Tijdens een controle van de nestkast zette ik de ladder tegen de boom. Ik was in de veronderstelling dat de Buizerd het nest verlaten had, want ik had een Buizerd zien wegvliegen. Door het geluid van de ladder schrok de Buizerd die toch nog op het nest zat en nam bij het verlaten van het nest in zijn vlucht een jong mee, dat recht voor mijn voeten in het

gras viel. De door mij gewaarschuwde mensen van de roofvogelwerkgroep hebben kort daarna het jong teruggeplaatst. In het nest bevonden zich nog een jong en een ei. Uiteindelijk zijn beide jonge buizerds uitgevlogen.

Smithuyserbos N.

Tweemaal werd een jonge Pimpelmees aangetroffen in een nestje met jonge koolmezen. Alle vogels vlogen uit. Ook werd tweemaal een nest van een Koolmees “gekraakt” door bonte vliegenvangers.

“Vreemde” kastbewoners.

Bikbergen I

Op 7 april werden in 3 kasten in totaal 5 rosse vleermuizen aangetroffen. Op 17 april een zelfde aantal vleermuizen, echter in 2 nestkasten.
Tijdens elke controle werden de kasten bevolkt door veel oorwurmen en pissebedden. Op 7 juni hingen in een kast 2 poppen van een rups.

Bikbergen II

Op 19 april een wesp.

Boekesteijn

Op 7 mei 2 maal een Hommel en op 18 mei 1 maal een Hommel

De Cruijsbergen

Op 19 mei werd een “speelnest” van een eekhoorn in een van de nestkasten aangetroffen.

Flevorama.

26 september 2000 en 30 mei respectievelijk 2 maal en 1 maal een Dwergvleermuis.
Op 17 april 2 maal een Duizendpoot en op 30 mei een hommelnest.

Julianaoord

1 maal speelnest van een Eekhoorn en knaagsporen. Ook werden Zwarte- en Bosmieren in kasten gezien.

St. Michael

23 april een Eekhoorn met 4 pulli in een holenduifkast. Op 18 april een Dwergvleermuis. Op 22 oktober een Rosse Vleermuis. Op 13 juni een Hommel.

Oud Bussem

Een Eekhoorn in speelnest (18 apr.). Een Dwergvleermuis en 2 dode exemplaren (10 okt.)
Een Dwergvleermuis (31 mei en 31 jul.) Op 7 juni een naaktslak, op 31 juli heel veel nachtuiltjes en op 31 mei een Doodgraver.

De Zuiderhof

Op 23 mei een Hommel. Op 30 mei werd in deze kast een Hommelnest aangetroffen

Dankwoord

In willekeurige volgorde wordt een ieder, die op een of andere wijze een bijdrage heeft geleverd aan het nestkastonderzoek van de Vogelwerkgroep Het Gooi en omstreken, daarvoor hartelijk bedankt.

Dit geldt in de eerste plaats de controleurs, die in de controles weer de nodige uurtjes hebben moeten stoppen. Zij staan vermeld in tabel 1.

Verder gaat dank uit naar Ronald Beskers voor het uitwerken van de veldgegevens en naar Roel Huizenga en Ab Grobbe voor het voorbereidende werk dat zij hebben gedaan in verband met het vervaardigen van nieuwe nestkasten. En naar de leden van de vogelwerkgroep die hun steentje hebben bijgedragen tijdens de jaarlijkse nestkast-timmerochtend.

De terreinbeheerders en -eigenaren voor het verlenen van hun toestemming.

Huizen, december 2002

A.C. Driessen
Slangekruid 4
1273 VM Huizen.

